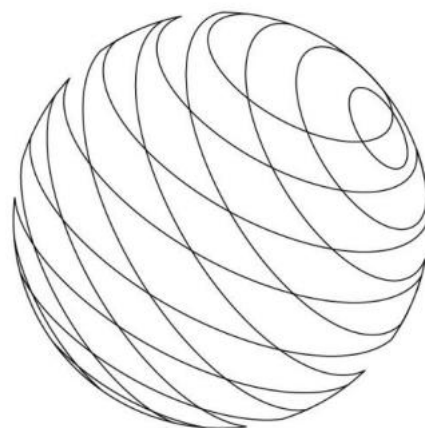

Schooljaarplan 2023-2024 SBO Bernardus

SBO Bernardus: Passend bij het talent

INNOVO

ONDERWIJS OP MAAT

N E T W E R K

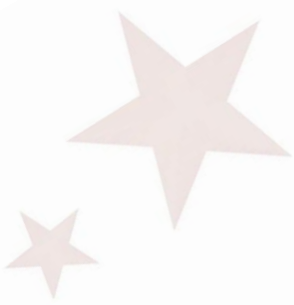
SBO Bernardus
Willem Vliegenstraat 5

6271 DA Gulpen

Tel: 043-4501682

E-mail: info.bernardus@innovo.nl

Voorwoord

*Het kind en de medewerker
centraal op het podium
van het leven*

Voor u ligt het laatste schooljaarplan van schoolplanperiode 2019-2023. Het is het vijfde jaar, omdat binnen stichting INNOVO alle schoolplannen in het komend jaar worden geschreven. Dit op basis van de stichtingbrede herijking kwaliteit in 2022-2023.

Het huidige schoolplan geeft ons, naast de gevolgen van de pandemie, nog voldoende ontwikkelingsruimte om er ook in het vijfde jaar een leerzaam jaar van te gaan maken. Een jaar waarin wij vanuit onze kwaliteitscultuur verder zullen bouwen aan de vier pijlers:

- 1- Formatief handelen en continuus improvement
- 2- Kennis- en Maakonderwijs
- 3- Sociaal en emotionele ontwikkeling
- 4- Aanbod op maat

Onze school werkt samen met BS De Triangel in hetzelfde gebouw. We maken gebruik van elkaars kwaliteiten. We organiseren groeps- en schooldoorbrekend wanneer dit het podium voor het kind sterker en veiliger maakt. We kijken als recensent naar de ontwikkelingen en gebruiken deze informatie om goed te regisseren. Samen maken we het podium waar we ieder kind graag op zien stralen! Dat is onze missie! Dat is onze kracht en daar geloven wij in!

We wensen u veel leesplezier.

Mede namens het team,

Christa Somers

Directeur SBO Bernardus

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	De totstandkoming van het schooljaarplan	blz. 04
Hoofdstuk 2	Wie wij zijn!	blz. 05
Hoofdstuk 3	Waar staan we en wat gaan we doen?	blz. 07
Hoofdstuk 4	Waar betalen we het van?	blz. 21
Hoofdstuk 5	Nationaal Programma Onderwijs: steunprogramma voor herstel van perspectief	blz. 22

Wist u dat wij een Gezonde School zijn?

BS de Triangel en SBO Bernardus hebben in februari 2022 het themacertificaat Welbevinden behaald. Structureel werken aan welbevinden zorgt voor een fijnere sfeer op school en in de klas. In een veilig leerklimaat mag iedereen zichzelf zijn, mogen fouten worden gemaakt, vertonen leerlingen gepast sociaal gedrag en verzuimen leerkrachten minder. Dat komt de leerprestaties ten goede.

Welbevinden is een thema dat na de coronacrisis zeker aandacht behoeft. We zijn trots op het behalen van dit vignet. Het is een waardering voor alle kinderen en medewerkers die iedere dag vanuit vertrouwen hard werken aan het welbevinden voor elkaar en voor zichzelf. Op een school zijn veel sociale situaties waarvan je kunt leren. Ieder op z'n eigen manier, ieder met evenveel plezier!

Mijn
GEZONDE SCHOOL

Hoofdstuk 1 De totstandkoming van het schooljaarplan

Als uitgangspunt voor dit schooljaarplan gebruiken we het schoolplan voor de planperiode 2019-2023. Hierin staan de ontwikkelingen voor deze periode beschreven. In dit document blikken we terug op hoe we in schooljaar 2022-2023 hieraan invulling hebben gegeven. Ook kijken we vooruit op schooljaar 2023-2024.

De kernwaarden, missie en visie van SBO Bernardus zijn leidend voor de vormgeving en uitvoering van dit schooljaarplan. De kernwaarden geven kort een beeld van wie we willen zijn als school en vanuit welke overtuigingen we willen werken, te weten:

- ✓ Het Kind en de Leerkracht centraal op het Podium in het Veilige en Vertrouwde Kind-centrum.
- ✓ Het kind toont zijn talenten en kwaliteiten op het Podium.
- ✓ Het kind is eigenaar van zijn leerproces.
- ✓ Het kind is creatief in denken en doen.
- ✓ Het kind is digitaal geletterd en mediawijs.
- ✓ Het kind leert en werkt samen en dat biedt veel kansen.

Naast dat het schooljaarplan een intern document is; dit wil zeggen dat het 't interne proces van kwaliteitszorg en cultuur dient aan te sturen en te coördineren, is het een document waarmee wij verantwoording afleggen aan Bevoegd Gezag, Inspectie, ouders en verzorgers.

Vertrouwen, verbinding en vakmanschap

De plannen en ontwikkelingen die beschreven worden zijn tot stand gekomen op een manier die kenmerkend is voor onze school: in gezamenlijkheid met team, ouders en leerlingen hebben we nagedacht over de school die we nu zijn en vervolgens waar we als school naartoe willen. Daarmee is het een plan van ons allemaal waarmee we vol vertrouwen op SBO Bernardus onderwijs zullen aanbieden.

De medezeggenschapsraad heeft formeel advies over het schooljaarplan uitgebracht op 19 juni 2023.

Hoofdstuk 2 Wie wij zijn!

Het kind Centraal in onze Kindercirkel
"Keten me niet, boei me."
(Loesje)

SBO Bernardus is een speciale basisschool die voor al haar leerlingen maximale ontwikkelingskansen wil ontplooiën. We willen dat leerlingen een positief zelfbeeld ontwikkelen, met hun sterke en minder sterke punten. De leerlingen moeten vertrouwen in zichzelf hebben. We gaan uit van kwaliteiten en talenten van leerling en leerkracht. We hebben hoge verwachtingen van alle leerlingen en alle medewerkers. We spreken ons vertrouwen uit over wat kinderen kunnen en waarbij kinderen leren verantwoordelijk te zijn voor hun eigen leerproces. Het kind leert en werkt samen en dat biedt veel kansen.

Op SBO Bernardus bereiden we onze leerlingen voor op de maatschappij die steeds andere vragen en eisen aan ons stelt. Onze leerling van nu is de volwassen wereldburger van morgen. We willen met ons onderwijs een basis leggen voor het toekomstig functioneren, een passende loopbaan, gezond gedrag, persoonlijke vorming en participatief burgerschap. We ondersteunen leerlingen in het ontwikkelen van een moreel kompas en in het leren omgaan met de verschillen die we in de maatschappij tegenkomen. Kennis opdoen over onze democratische rechtstaat en de fundamentele waarden zoals vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid en de gelijkwaardigheid van alle mensen. We bieden leerlingen goed onderwijs aan dat inspirerend en uitdagend is. Goede beheersing van de basisvaardigheden is essentieel. We creëren een breed aanbod waarbij aandacht is voor de sociaal emotionele-, de motorische-, creatieve- en culturele ontwikkeling. We gaan hierbij uit van kwaliteiten en talenten van leerling en leerkracht.

We zetten het kind en zijn leer- en ontwikkelproces centraal. Centraal in een cirkel die nooit perfect rond zal zijn in een steeds veranderende omgeving. Wel een veilige cirkel waar het kind naast een leerkracht staat die voor geborgenheid en een stevige basis zorgt. Een veilige basis van waaruit het kind nieuwsgierig kan bewegen en zijn leefwereld onderzoekend en ontdekkend kan uitbreiden. De leerling is eigenaar van zijn leerproces en wordt uitgedaagd om zijn eigen leerproces mede vorm te geven.

Op SBO Bernardus leren kinderen samen te werken en te leren. Ze leren te reflecteren op hun eigen leer- en ontwikkelproces om vervolgens weer nieuwe stappen te zetten in die duurzame en altijd groeiende ontwikkeling. We stellen voor elke leerling een ontwikkelingsperspectief op uitgaande van de cognitieve mogelijkheden en de specifieke leerlingkenmerken. De leerling ontvangt een onderwijsarrangement dat tegemoet komt aan de onderwijsbehoeften van de leerling. We hebben hoge verwachtingen van onze leerlingen en stellen daarom hoge doelen. Op schoolniveau hebben we voor de diverse vakgebieden hoge schooldoelen gesteld. Deze worden specifiek vertaald binnen de ontwikkelingsperspectieven.

Onze leerlingen worden ingedeeld op basis van leeftijd in de stamgroepen, in de zogeheten units. De instructies van lezen, rekenen en spelling volgen zij in instructiegroepen.

Formatieverdeling:

Formatie directie	0,5 fte
Formatie OOP	5,73 fte
Formatie OOP-Z	0,6550 fte
Formatie OP	13,7853 fte

Externe inhuur:	lees- en spellingspecialist Marianne Hameleers
Externe inhuur:	orthopedagoog Martin van der Leeuw
Partner zorg:	kinderfysiotherapeut Bronzwaer kinderergotherapie Zuid

Wij kennen de volgende specialismen in ons huis:

Specialist Jonge Kind	Kim Duijkers
Specialist Coaching en Begeleiding	Menti Huijnen, Fanny Jaegers
Specialist Gedrag	Nicky Heijns, Romy Schaufeli, Anke Mennens, Danny van Gelder
Specialist Rekenen	Bart Goffin, Susan Ubaghs
Specialist Taal/Lezen	Joyce Mulder, Yvonne Gulpen
Specialist Leren	Susan Ubaghs

De schooltaken zijn verdeeld op teamniveau. Elk teamlid heeft zijn eigen jaartaak. Deze is omschreven in het programma "Cupella".

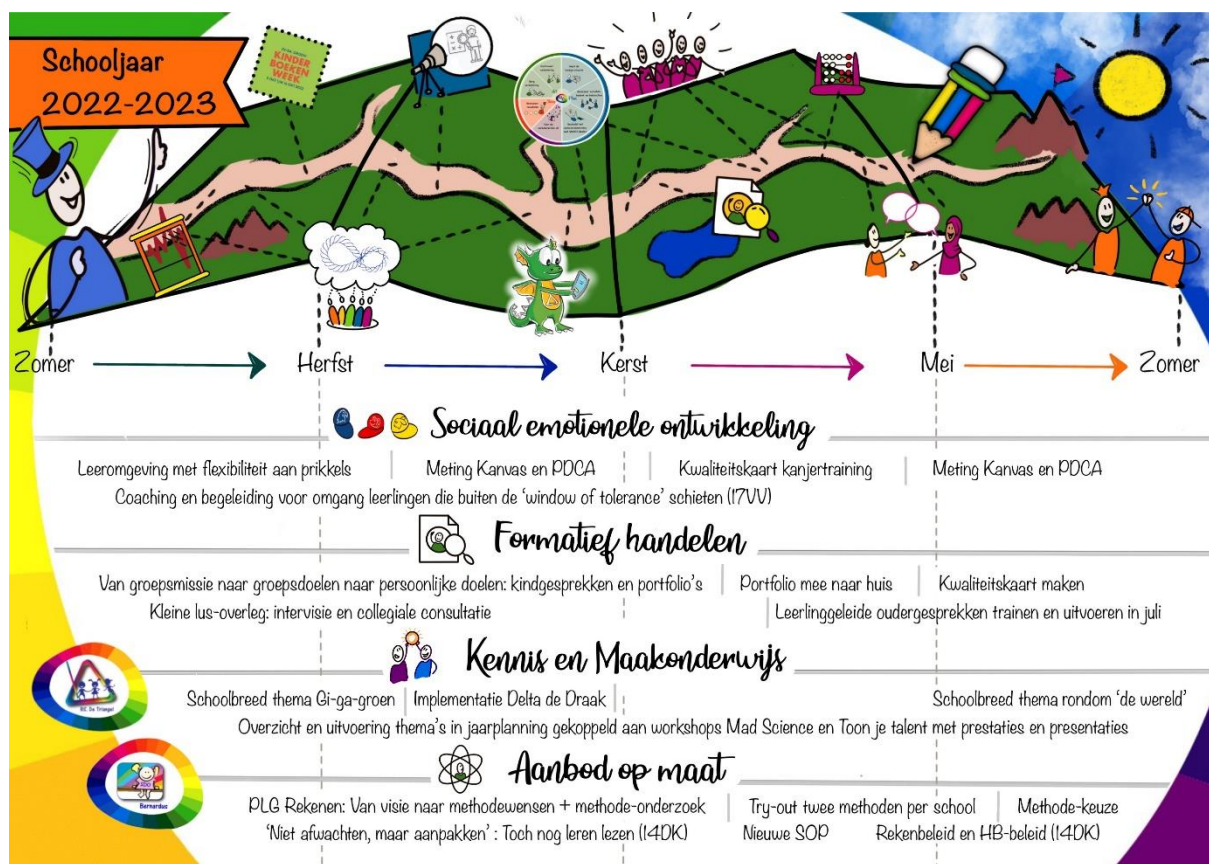
De leerlingen zijn verdeeld over 11 stamgroepen

Hoofdstuk 3 Waar staan we en wat gaan we doen?

In schooljaar 2022-2023 zijn we verder gegaan op de ingeslagen weg van de pijlers:

- Sociaal emotionele ontwikkeling
- Formatief handelen
- Kennis- en Maakonderwijs
- Aanbod op maat

We hebben de voorgenomen stappen (zie afbeelding) kunnen doorlopen. De effecten hiervan leest u in de desbetreffende paragrafen. In schooljaar 2023-2024 zullen we vooral aandacht besteden aan het borgen van deze ontwikkelingen, maar ook aan de implementatie van bijvoorbeeld rekenen en de didactische vaardigheden voor rekenlessen. Daarbij onderzoeken we de instructiegroepen en bekijken of deze organisatievorm nog altijd wenselijk is. Daarnaast bereiden wij ons voor op het nieuwe schoolplan door gezamenlijk ons onderwijs onder de loop te nemen en vervolgstappen af te stemmen.

3.1 Pijler 1 *Formatief handelen*

Toetsing als kans om te leren voor ALLE leerlingen

Kort samengevat:

Het gaat er bij formatief handelen om dat je als leraar handelt met het oog op de te bereiken leerdoelen.

Je beantwoordt, samen met de leerlingen, steeds twee vragen:

1. Waar staan we ten opzichte van het leerdoel?
2. En wat moeten we gaan doen om richting het te bereiken leerdoel te komen?

Het antwoord op deze vragen leidt tot handelen van de leraar en de leerling.

Onze collectieve ambitie:

Bij kansengelijkheid gaat het om het voorkomen of opheffen van de invloed van achtergrondkenmerken. Door onze leerkrachten te professionaliseren in het bieden van gelijke kansen. Gelijke kansen ontstaan wanneer leerstapjes direct kunnen worden verkleind of vergroot. Het hebben van hoge verwachtingen is hierbij van groot belang. Formatief handelen gaat over het bieden van de juiste kansen voor de kinderen!

De pijler 'formatief handelen' is daarom een hele stevige pijler in ons onderwijs. Het kent veel raakvlakken met de pijler 'aanbod op maat'

Voorgenomen acties in schooljaar 2022-2023:

1. De aanpak betreffende grote en kleine lus continueren we en waar mogelijk maken we de verdieping door ook met collegiale consultatie te gaan werken.
2. De werkwijze van Continuous Improvement wordt verder geïmplementeerd. De groepsmissie, groepsafspraken, groepsdoelen en datamuur komt opnieuw aan de orde. Specifiek staan we ook komend jaar stil bij het stellen van de groepsdoelen (prestatiedoel of leerdoel).
3. We maken de volgende stap binnen Continuous Improvement. De werkwijze van het leerlingenportfolio i.c.m. de kindgesprekken is in alle groepen terug te zien. De inhoud kent een basis die voor iedere groep hetzelfde is en mag daarnaast een groepseigen invulling hebben. De kinderen worden voorbereid op het voeren van leerlinggeleide oudergesprekken. Deze vinden komend schooljaar voor het eerst plaats.
4. De werkwijze van de leerlingencommissie en oudercommissie zetten we voort, waarbij we voornamelijk inzoomen op het leerlingenportfolio en het leerlinggeleide oudergesprek (bij het gespreksonderwerp: formatief handelen).

Tevens ontwerpt de PLG formatief handelen een kwaliteitskaart over deze werkwijze, zodat het een stevige plek binnen onze kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur krijgt en borging gegarandeerd wordt.

Wat hebben we gerealiseerd? En wat zijn de effecten hiervan?

Bij de ronde *collegiale consultaties* kregen de medewerkers een feedbackwijzer mee, omdat we de rode lijn en eventuele blinde vlekken wilden ontdekken. Tevens geeft dit de input voor de kwaliteitskaart.

Deze feedbackwijzer had als doel om samen als team aan onze kwaliteit te werken. Door observatie en door met elkaar in dialoog te gaan krijgen we inzicht in de vraag 'Waar sta ik nu en wat betekent

dat?'. Zowel diegene die geobserveerd wordt, als diegene die gaat observeren reflecteert op het eigen handelen. Het ging niet om goed of fout, maar om zichtbaar gedrag.

Richtinggevende feedbackvragen

Welke doelen staan er op de datamuur?

Best practice is wanneer deze goed zichtbaar zijn voor ALLE leerlingen + wanneer tussentijds wordt bijgehouden hoe het gaat en waar we staan.

Zijn dit leerdoelen of zijn dit prestatiedoelen? (Bij een leerdoel zit altijd een werkwoord, zoals 'leg uit', 'verklaar'. Bij een prestatiedoel zie je bijv. 'We schrijven samen 280 van de 350 woorden goed.')

Kan de leerkracht/OWO uitleggen waarom er voor dit doel is gekozen?

Best practice is wanneer het te maken heeft met *veel voorkomende fouten* in het toepassen van dit *cruciale leerdoel*. Er is dan bewust gekeken naar de cruciale leerdoelen + er wordt vooraf al ingezet op het voorkomen van betreffende fouten)

Op welke lesmomenten verwijst de leerkracht / OWO naar het groepsdoel?

Best practice is als bij de instructie *het leerdoel* middels *modellen** wordt voorgedaan. Goede voorbeelden vanuit IK beredeneerd zijn het sterkst. Er is dan geen/nauwelijks interactie. Bij de verwerking is juist *meer interactie* en wordt er *gecontroleerd* of het kind het zelf kan. Op basis van deze informatie wordt de nieuwe stap gekozen.

Hoe helpen de kinderen elkaar om samen te leren aan het doel?

Best practice is bijvoorbeeld als kinderen feedback geven op elkaars werk waarbij het doel centraal staat. Om de feedback te geven maken ze gebruik van criteria. Bijvoorbeeld: het stappenplan bij 76 + 47 is op de juiste manier toegepast.

Begrijpen de kinderen waarom het werken aan dit doel belangrijk is? Wat zeggen zij hierover?

Met deze vraag controleer je of kinderen besef hebben, en zich dus eigenaar kunnen voelen van deze ontwikkeling.

De klassenbezoeken zijn schooloverstijgend uitgevoerd door de leerkrachten en onderwijsondersteuners. Naast de opbrengst voor het kijkdoel was ieder enthousiast en verrast door de bezoeken. Het leidde tot professionele gesprekken over waarom we bepaalde dingen wel of juist niet doen.

We hebben ervaren dat de kinderen bijzonder gemotiveerd zijn, maar vooral wanneer het belang van het doel nadrukkelijker speelde. Dat was enerzijds omdat de groepsbeloning in het verschietslag, maar vooral wanneer er aan de groepsdoelen acties waren gekoppeld. We zagen ook een enorme variëteit aan spelvormen waarbij kinderen actief leren.

In meerdere groepen zagen we duidelijk de link tussen de pedagogische doelen en de petten van de Kanjertraining. Dit inspireerde anderen om dit ook te doen.

De groepsdoelen waren bij de controlevraag voor de kinderen niet bij ieder even duidelijk of bekend. Dit was het wel in de groepen waar een actie aan het doel verbonden was. Bijvoorbeeld: 'aan het eind van de lessenreeks kun je **uitleggen** hoe je $52 : 6$ uitrekent' i.p.v. 'aan het einde van de lessenreeks maken we samen 310 sommen goed'.

De datamuren waren in veel klassen overzichtelijk en duidelijk, maar niet overal. In enkele klassen hingen bijvoorbeeld de doelen op een andere plek dan de missie of de groepsafspraken. Hierdoor is

de samenhang voor kinderen niet altijd duidelijk. Tegelijk hebben we ook in de klassen te maken met relatief weinig mogelijkheden om dit goed samen te plaatsen.

Met name het koppelen van een actie aan het leerdoel heeft onze aandacht getrokken. In de teamvergaderingen zijn we nadrukkelijk bij dit onderwerp stil gaan staan.

LEERDOEL KOPPELEN AAN ACTIE

Een goed leerdoel voldoet aan de onderstaande punten:

- Toetsbaar, concreet
- Werkwoord
- Korte zinnen, simpel taalgebruik
- Opklimmend in doel niveau (Zie Taxonomie van Bloom)

Gebruik bij het formuleren van leerdoelen **GEEN** woorden als 'begrijpen', 'kennen', 'waarderen', 'bekend zijn met', 'inzicht hebben in', 'op de hoogte zijn van',

Een tip om tot het actieve werkwoord te komen

'De leerling is na afloop in staat om.....'.

Je zult dan merken dat je gedwongen wordt om in actieve werkwoorden te denken en na te denken over wat het precies is wat de leerling aan het einde van de lessenreeks daadwerkelijk moet kunnen.

De *portfolio's* zijn allemaal voorzien van een nieuwe lay-out, waarbij de sociaal emotionele ontwikkeling en het leerproces nieuw zijn toegevoegd. De kindgesprekken zijn nu niet alleen verkennend en doelgericht, maar ook procesgericht. De rapporten zijn onderdeel geworden van het portfolio. In een begeleidende brief zijn ouders geïnformeerd over het rapport in het portfolio.

De steekproef onder de ouders heeft ons de volgende feedback gegeven:

De ouders vinden het portfolio leuk. Ze werden er blij van. Het is fijn om terug te kijken en het is fijn om de vooruitgang te zien. Unaniem vond men het ook fijn dat het rapport een plek in het portfolio heeft en niet los wordt meegegeven. Alles zit dan bij elkaar. Een ouder gaf aan het rapport het liefst vooraan te zien.

De meningen liepen uiteen over wat men het meest interessant vond aan het portfolio. Dit waren: de werkjes (kinderen vertelden er veel over), het rapport, de gouden momenten, de foto's en de kindgesprekken.

Unaniem gaven de ouders aan dat hun kinderen trots waren op het portfolio en dat ze de klapper graag aan mensen (familie, vrienden) wilden laten zien.

Suggesties waren:

- schrijf bij de werkjes die erin blijven het schooljaar.
- zet bij de grafieken van CITO een uitleg
- ook grafieken meegeven bij Bernardus
- zorg dat het compleet is (de foto's op de voorkant waren niet compleet)

De steekproef onder de kinderen heeft ons de volgende feedback gegeven:

Dit jaar zat het rapport in het portfolio. Volgens de leerlingen was dit even zoeken en enigszins vreemd. Voorheen kregen ze het rapport "apart", vandaar deze gewenning. De verschillende werkjes uit voorgaande jaren en daarmee het zien "groeien" ervoeren de kinderen als positief!

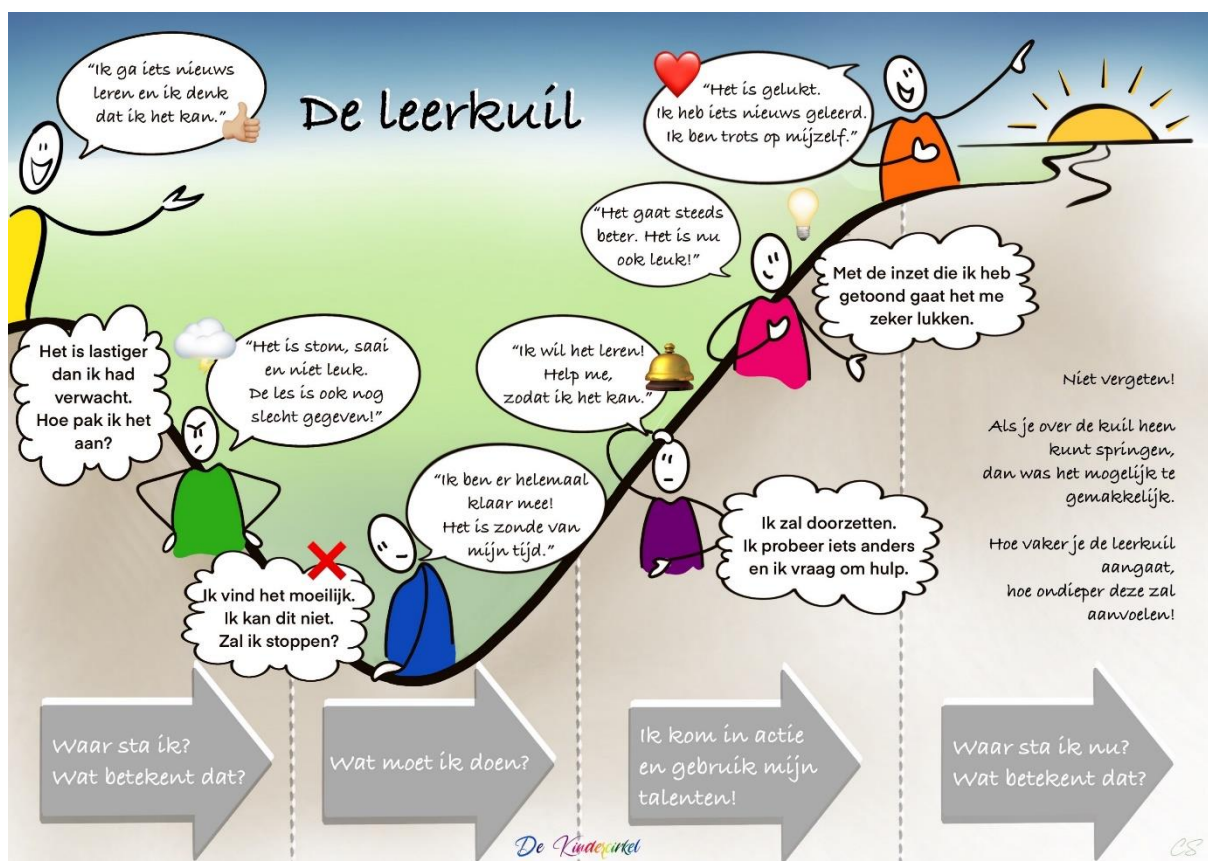
Een peiling bij de leerlingen van de leerlingcommissie gaf weer dat kinderen hun portfolio aan hun ouders, opa's en oma's laten zien. Broertjes/zusjes kijken thuis ook graag in elkaars klappers, ook al is volgens de commissie dan minder aandacht door het jonger broertje of zusje.

Reacties van ouders, opa's en oma's waren overduidelijk positief, vol lof maar ook kritisch opbouwend. Zo werden "ontwikkelingen" als extra aandacht voor begrijpend lezen, technisch lezen en verkeer niet direct als vervelend ervaren.

Naast het gegeven dat het portfolio een beeld van de ontwikkeling schetst, kunnen de leerlingen ook vragen van (groot)ouders beantwoorden. Alleen was het soms lastig om te zoeken in de klapper, sommige documenten waren vastgeniet waardoor bladeren niet makkelijk was.

In sommige klassen hebben leerlingen elkaars portfolio gezien. Deze leerlingen gaven aan dat er grapjes werden gemaakt over de foto's van vroeger. Dit werd echter als positief ervaren en was niet vervelend.

Uiteraard waren de leerlingen trots op de complimenten die ze thuis kregen "goed gedaan", "mooiste rapport ooit", "zo'n goed rapport levert je een dubbel salaris (lees: zakgeld) op".

De vervolgstap zijn de kindgeleide oudergesprekken. Voor het gemak noemen wij dit de *portfoliogesprekken*, zodat het duidelijker voor de verteller en de luisteraar is wat er in dit gesprek wordt gedaan. De PLG formatief handelen heeft veel ervaringsinformatie van een andere school opgehaald en is vervolgens aan de slag gegaan met de inhoud en met de organisatie. De

portfoliogesprekken worden uiteraard eerst geoefend in de klassen, waarna de leerlingen 1 of 2 ouders (of andere volwassenen) mogen uitnodigen. Het doel van dit gesprek is dat de leerling als eigenaar van zijn eigen ontwikkeling vertelt over zijn proces. Dit vergroot de bewustwording en het eigenaarschap. Deze gesprekken worden in mei/juni gehouden.

Onze indrukken zijn positief. De leerlingen vertellen trots hun verhaal. Soms zó enthousiast dat ze ook gelijk alles wat er maar te zien is in de klas ook willen vertellen. Ook zien we dat de ouders trots op hun kinderen zijn. We horen 'zo heb ik mijn kind nog niet eerder over school horen vertellen', 'thuis zegt hij niets over school, maar nu praatte hij aan een stuk door'. Soms zien we echter ook dat kinderen heel zenuwachtig zijn. Dat gevoel verdwijnt wel als ze bezig zijn met vertellen. Ook zijn er soms thuissituaties waardoor de ouders niet konden komen. Deze kinderen hebben het portfoliogesprek thuis gedaan of met een voogd of een schoolmedewerker op school.

Gedurende het schooljaar hebben drie leerkrachten het scholingstraject voor leerkrachten onder leiding van Lars Goertzen gevolgd. De ervaringen hiermee zijn zeer positief, leerkrachten krijgen veel handvatten om formatief handelen direct toe te passen in de eigen praktijk. Ook wordt het leren van elkaar zeer gewaardeerd.

Onze voornemens

Voor het komende schooljaar zetten wij in op de incorporatie van de ontwikkelingen die we de afgelopen jaren hebben doorgemaakt. Een aantal elementen zijn reeds in onze routine opgenomen (zoals groepsmissie, groepsafspraken, datamuur, datadoelen, kleine lus, grote lus), maar andere elementen moeten nog een betere landingsplek krijgen (portfoliogesprekken, kindgesprekken, invulling portfolio's).

Kwaliteitsbewustzijn curriculumontwerp

Qua formatief handelen gaan wij aan de slag met vragen rondom ons curriculumontwerp voor het schoolplan. Deze vragen zullen leiden tot de vormgeving van het nieuwe schoolplan. Denk bijvoorbeeld aan: 'wat willen wij dat de leerling eind groep 8 aan maatschappelijke competenties minimaal hebben ontwikkeld?'.

In het klein zal dit ook gebeuren in de ontwikkeling van de kleine lus-overleggen. 'Wat wil ik dat de kinderen aan het eind van deze lessenserie beheersen/weten?'. We zullen dit gaan doen met het schoolbrede thema 'Er was eens...' van Kennis- en Maakonderwijs, zodat we dit in de kleine lus gezamenlijk kunnen vormgeven.

Fase 1: Beginnen met het eindpunt in gedachten

Een goed ontwerp begint altijd met helderheid over waar je naartoe werkt en hoe dat eruitziet: de hoofddoelen. Eerst worden één of meerdere hoofddoelen bepaald: wat is het dat een leerling zelfstandig moet kunnen aan het einde van een bepaalde periode, en waar is dit voor nodig? Vervolgens splitsen we stap voor stap alle tussendoelen uit die nodig zijn om de hoofddoelen te kunnen behalen. Deze tussendoelen beslaan onder andere wat leerlingen moeten kennen, kunnen en ervaren.

Fase 2: Beoordelingsvormen bepalen

Na de eerste fase komt de vraag hoe een leerling kan bewijzen dat het hoofddoel daadwerkelijk behaald is, en welke kwaliteitscriteria daarbij gehanteerd moeten worden. Is er eventueel nog ander bewijsmateriaal nodig om vast te stellen dat het doel of de doelen behaald zijn?

Fase 3: Een kenniskaart maken

Tijdens deze stap wordt een overzicht of kaart van de tussendoelen die in stap 1 zijn genoteerd gemaakt en is daarin de samenhang duidelijk. Wat is voorkennis voor wat, wat is de relatie tussen alle losse kenniselementen en hoe bouwen die op naar hoofddoelen? Welke voorkennis is dus voorwaardelijk voor welke andere kennis?

Fase 4: Een globale planning voor kennisverwerving

Aan de hand van de kenniskaart wordt een globale planning voor de lessen gemaakt. In welke volgorde willen we de tussendoelen behandelen?

Fase 5: Formatief handelen voorbereiden

Welke vragen moet je stellen om veelvoorkomende misvattingen of fouten boven water te krijgen? En wat ga je doen wanneer je problemen aantreft?

Fase 6: Het feedbackproces richting hoofddoelen vormgeven

Hierna keren we weer terug naar de hoofddoelen. Door het feedbackproces vorm te geven en dit in te zetten in de les zorgen we ervoor dat leerlingen zelfstandiger en op een hoger niveau het leren uitvoeren. Dit gebeurt middels de datamuur.

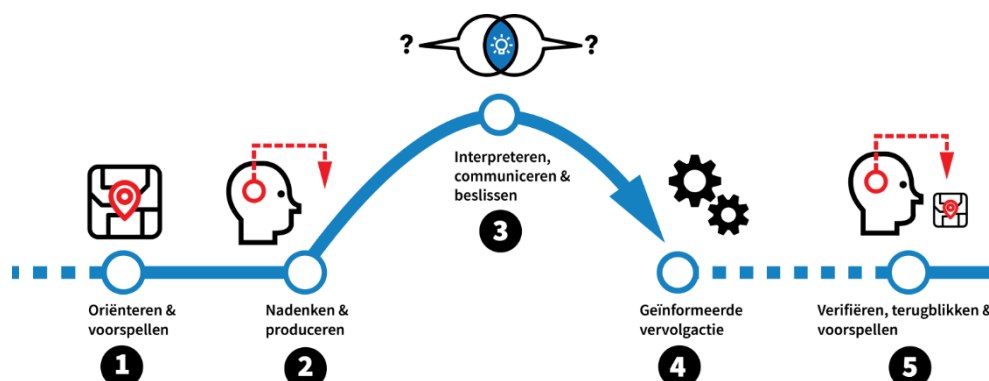
Naar structurele professionalisering

Om de professionalisering van leerkrachten en schoolteam structureler te organiseren, heeft het kernteam formatief handelen INNOVO een voorstel uitgewerkt voor de komende jaren. We gaan uit van een periode van 4 jaar (2024-2028) waarin scholen op twee momenten in het jaar (januari en september) kunnen starten met een scholingstraject formatief handelen, te starten vanaf januari 2024. SBO Bernardus zal vermoedelijk in jan. 2025 starten.

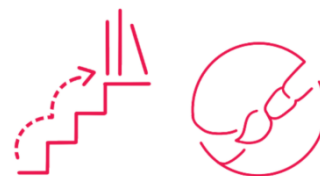
Het doel van de scholingstrajecten is leerkrachten tot basisbekwaamheid te brengen in formatief handelen. De volgende doelen staan centraal:

- Leerkrachten bouwen ervaringsexpertise op met formatief handelen in de les.
- Leerkrachten verstevigen hun theoretische kennis over formatief handelen.
- Leerkrachten zijn in staat om eenvoudige formatieve trajecten te ontwikkelen in de les.
- Leerkrachten ontwikkelen een visie op goed onderwijs, waarin formatief handelen een bijdrage kan leveren.

Het proces van formatief handelen, dat door wetenschappelijke inzichten is onderbouwd, vormt de basis in het traject.

3.2 Pijler 2 Kennis- en Maakonderwijs

Onze collectieve ambitie:

Wij willen leerlingen een samenhangend geheel van vaardigheden meegeven waardoor ze optimaal kunnen functioneren in de 21e eeuw. We onderschrijven in de eerste plaats het belang van een kennissamenleving en gaan ervan uit, dat kennis altijd en overal voorhanden is. Daarnaast beseffen we dat het in de kennissamenleving ook gaat om kenniscreatie en -constructie, om innovatie. In de derde plaats is het een feit, dat de ontwikkeling van digitale middelen en media globale grenzen vervagen en het delen van kennis en het met elkaar (daarover) communiceren een steeds centralere speelt in onze (toekomstige) samenleving. Op onze school willen we daarom gericht aandacht besteden aan de 21st century skills:

- Samenwerking en communicatie
- Kennisconstructie
- ICT gebruik en mediawijsheid
- Creativiteit in denken en doen

In deze PLG combineren we een aantal al goed lopende processen in De Kindercirkel om zo samen effectiever te werken aan kennisontwikkeling en het Maakonderwijs.

Voorgenomen acties in schooljaar 2022-2023:

De methode voor wereldoriëntatie zetten we dusdanig in dat we eerst aan kennisoverdracht doen en vervolgens de kinderen de kennis laten beleven. Hiertoe dienen zij gebruik te maken van meerdere vaardigheden, met name de studievaardigheden. Beleven gebeurt wanneer emoties worden gekoppeld aan kennis en vaardigheden. Creativiteit is daarom van groot belang. Creativiteit beslaat een groot geheel, zoals cultuur en techniek.

We koppelen daarom de cultuursubsidie en de onderwijsontwikkeling op ICT en techniekgebied ook aan het kennis- en maakonderwijs.

- Eind schooljaar 2022-2023 hebben leerkrachten meer inhoudelijke kennis over het waarom en waartoe van kennis- en maakonderwijs.
- Eind schooljaar 2022-2023 is de methode Delta de Draak geïmplementeerd.
- Eind schooljaar 2022-2023 zijn een drietal thema's uitgewerkt waarbij kennis- en maakonderwijs samenkomt.
- Eind schooljaar 2022-2023 heeft het Maakonderwijs ook een vaste plek in het leerlingenportfolio.

Wat hebben we gerealiseerd en wat zijn de effecten hiervan?

Door kennis- en maakonderwijs te koppelen dragen we bij aan het doorzetten van informatie uit het werkgeheugen naar het lange termijngeheugen. De kern van de cognitive load theory is gebaseerd op verschillende aannames over hoe de hersenen werken. Simpel gesteld: in het korte-termijn geheugen past slechts een kleine hoeveelheid informatie. Er is tijd nodig om de informatie naar het lange-termijn geheugen over te zetten, en pas dan komt er weer ruimte in het korte-termijn geheugen. In het lange-termijn geheugen worden schema's gemaakt waarin nieuwe informatie wordt toegepast. Door het maakonderwijs laten we de kinderen de lesstof visueel, auditief en tactiel beleven, waardoor we het werkgeheugen ondersteunen. Daarnaast zijn niet alle kinderen sterk in het leren van kennis, maar door te doen komen zij beter in hun kracht te staan. Zo maken we gebruik van meer talenten.

Met onze educatieve partners Kumulus en Mad Science hebben we afspraken gemaakt rondom hun aanbod. Deze is gekoppeld aan de inhoud van de thema's van Naut, Meander en Brandaan. We merken dat dit beter verloopt en dat de lessen van onze educatieve partners nu veel minder fragmentarisch zijn. Tevens hebben we gemerkt dat we een groot beroep doen op de lesroosters van de groepen, waardoor de leerkrachten zelf minder tijd hebben voor 'de uitdaging' van Naut, Meander en Brandaan. Ook zijn we in het cultuuraanbod beperkt vanwege ons ruimtegebrek. De aangeboden disciplines zijn weliswaar goed, maar beperkt. We hebben daarom besloten om na dit schooljaar meer rust in de roosters te realiseren, zodat de leerkrachten zelf meer tijd krijgen. (NB het aanbod was er ook om de leerkrachten te ontlasten in de werkdruk, maar dat werkte dit jaar vaak averechts omdat ze de klas niet konden verlaten). Het maakonderwijs door onze vrijgeroosterde leerkracht heeft vanwege ziekte helaas veel uitval gekend.

Na drie pogingen is Delta de Draak, een compleet en doorlopend pakket van lessen digitale geletterdheid voor de groepen 1 t/m 8, geïmplementeerd. De leerlingen kregen 20 lessen en werkten aan de hand van werkboekjes, al dan niet in combinatie met een computer. Vanwege corona hebben we dit steeds moeten uitstellen, maar dit schooljaar kwam het er uiteindelijk toch van. Als schooloverstijgend thema gingen beide scholen hiermee aan de slag. Het aanbieden van deze methode vroeg om inzicht en vaardigheid in de digitale geletterdheid. Na een wankel start waarbij een aantal medewerkers eerst nog werkten aan deze inzichten en vaardigheden is Delta de Draak met succes gegeven. Digitale geletterdheid heeft een vaste plek in ons curriculum en staat daarom ook komend schooljaar weer op de planning.

De PLG Kennis- en Maakonderwijs had zich voorgenomen om drie thema's schooloverstijgend aan te bieden. Dit was Gi-ga-groen, Delta de Draak en De Wereld. Dit heeft geresulteerd in een grotere beleving doordat alle medewerkers en alle kinderen tegelijk met dit thema bezig waren. Een neveneffect, maar wel zeer belangrijk, is dat we ervaren dat er dan ook meer wordt gelezen. Lezen maakt de wereld van kinderen groter en beter te begrijpen.

Het Kennis- en Maakonderwijs heeft een vaste plek in de portfolio's, maar ook in de rapporten gekregen. De kinderen krijgen niet alleen voor kennis (proefwerk) een beoordeling, maar ook voor het maakonderwijs (prestatie).

Onze voornemens schooljaar 2023-2024

Voor het komende schooljaar zetten wij in op de incorporatie van de ontwikkelingen die we de afgelopen jaren hebben doorgemaakt.

Zo zal er wederom een vervolg komen op Delta de Draak, omdat de digitale geletterdheid in de huidige tijd van groot belang is. Leerlingen moeten leren veilig, effectief, kritisch en bewust gebruik te maken van de digitale toepassingen die op dit moment beschikbaar zijn. Ze moeten zich voorbereiden op de digitale toekomst: op school, bij een vervolgopleiding, op het werk, als consument, als burger ten opzichte van de overheid en als burgers onder elkaar. Digitale geletterdheid heeft als doel, zo schreef Curriculum.nu in 2020, "om leerlingen op eigen kracht te leren functioneren in een samenleving waarin digitale technologie en media een belangrijke plaats hebben". Leerlingen digitaal geletterd maken is meer dan ze voorbereiden op een veranderende arbeidsmarkt. Niet: leerlingen zo opleiden dat ze precies passen bij wat de maatschappij van ze vraagt. Wel: ze leren reflecteren op de maatschappij, zodat ze kritische vragen kunnen stellen, er vanuit hun eigen overtuigingen aan kunnen bijdragen en de (digitale) maatschappij zelfs kunnen vormen.

Daarnaast wordt vanuit het schoolbrede thema 'Er was eens' de koppeling met formatief handelen gemaakt. Zie paragraaf 3.1 'Pijler 1 Formatief handelen' voor deze uitwerking.

3.3 Pijler 3 *Veilige leer- en leefomgeving*

Onze collectieve ambitie

Onze omgang op school is gebaseerd op wederzijds respect en vertrouwen. We willen kinderen bewust maken van gedrag dat wel en niet hoort, dit is echter een ontwikkelingsproces. Kinderen zoeken grenzen op en hebben grenzen nodig. Je zou kunnen zeggen dat ieder kind het recht heeft om grenzen op te zoeken en te weten waarom dit de grens is. Het sociale ontwikkelingsveld is echter niet voor ieder gemakkelijk te begrijpen. Het lezen van emoties, het uiten van emoties en het adequaat handelen is een wereld vol ongeschreven regels. Reflecteren, persoonlijke aandacht en nabij contact zijn daarom essentieel voor zowel kinderen als team.

De Kanjertraining doet heel veel met kinderen en schept een goed sociaal klimaat in de groep en op school. De Kanjertraining leert kinderen de sociale vaardigheden die nodig zijn om opgenomen te worden in de groep. Door tijdens de training zelfvertrouwen te kweken leren de kinderen grenzen te stellen. Kinderen wordt geleerd dat ze zelf verantwoordelijkheid dragen voor de gedragskeuzes die ze maken.

De kanjertaal is een taal die zich richt op vertrouwen en feedback vanuit de vier petten. Duidelijk is dat je altijd een keuze hebt en dat er grenzen zijn bij bepaalde keuzes.

De sociale wereld voor kinderen met ADHD en/of autisme nog lastiger te begrijpen. In een wereld vol prikkels dienen zij de juiste prikkels te filteren en daar adequaat op te leren reageren. Dit is lastige route vol obstakels. Een aantal obstakels kunnen echter worden verminderd door de omgeving prikkelarm te maken (leerpleinen en klassen), door tijd te nemen om elkaar goed te leren kennen (kindgesprekken) en door duidelijke structuren af te spreken (regels) en je daar aan te houden.

In het project willen we nadrukkelijk aanhaken op reeds ingezette ontwikkelingen, met name:

- **Het fundament** (beide scholen kenmerken zich met een positief schoolklimaat. De basis is sterk!)
- **De groepsmissie** (deze zorgt voor een gedragen visie waarbij kinderen als collectief worden aangesproken elkaar te helpen)
- **Rots en Water** (als extra aanbod in de ontwikkeling)
- **Mediawijsheid** (als onderdeel bij pijler Kennis- en Maakonderwijs)
- **De Kindgesprekken en Klavertje 4-gesprekken** waarbij we de kinderen goed leren kennen en welke een 'boost' zijn voor de relatie.

Voorgenomen acties in schooljaar 2022-2023:

De implementatie van de Kanjertraining zal komend schooljaar worden voortgezet. Het dient verankerd te worden in ons handelen. De basis is gelegd, maar verdieping is nog noodzakelijk. De aandacht dient erop gevestigd te blijven door in de kleine lus-overleggen en in de teamvergaderingen frequent de Kanjertraining terug te laten komen, evenals bij de leerlingen- en oudercommissie. De PLG SEO zal een kwaliteitskaart hiervoor ontwikkelen waarin onze werkwijze wordt vastgelegd en geborgd.

Wat hebben we gerealiseerd en wat zijn de effecten hiervan?

Vanwege corona was er dit schooljaar nog de cursus licentie A voor een tiental personen uit beide teams. Op SBO Bernardus heeft nu vrijwel iedereen deze licentie behaald. Er zijn enkele nieuwe medewerkers die het nog moeten gaan volgen. De Kanjertraining wordt in alle groepen aangeboden.

Het aanbod vindt plaats binnen de vaste les op het lesrooster, maar nog vaker tussen alle bedrijven door. Het is onze taal, het is ons pedagogisch beleid.

Het is verankerd in onze kwaliteitscultuur door o.a. de kanjercoördinatoren. Zij belichten op iedere teamvergadering een item van de Kanjertraining. Daardoor blijft het actueel binnen ons team. Ook spelen wij zelf de vertrouwensoefeningen op iedere teamvergadering, zodat we zelf ook kunnen beleven en daardoor de kinderen beter kunnen begeleiden.

Op de kleine lus-vergaderingen is o.a. verder ingezoomd op de resultaten van KanVas. De PLG SEO heeft eerst op schoolniveau een analyse gemaakt, waarna de kleine lussen in de details zijn gedoken. We zijn tevreden over de wijze waarop de kanjertraining onderdeel is van ons lesgeven. Daarnaast werken wij door de kanjertraining ook actief aan de aandachtspunten vanuit de wet Actief Burgerschap en Sociale Integratie.

De Kanjertraining bevordert:

1. de sociale interactie;
2. de Kanjertraining nodigt uit tot kritische meningsvorming;
3. de Kanjertraining is gericht op ontwikkeling van eigen identiteit;
4. activiteiten waarbij de buitenwereld wordt betrokken;
5. de Kanjertraining besteedt aandacht aan conflicthantering.

Onze voornemens in schooljaar 2023-2024:

In het nieuwe schooljaar staat licentie B alweer op de planning. Alle teamleden met licentie A krijgen wederom nascholing.

Verder verdient het onze aandacht hoe we de ouders blijven betrekken bij onze pedagogische aanpak.

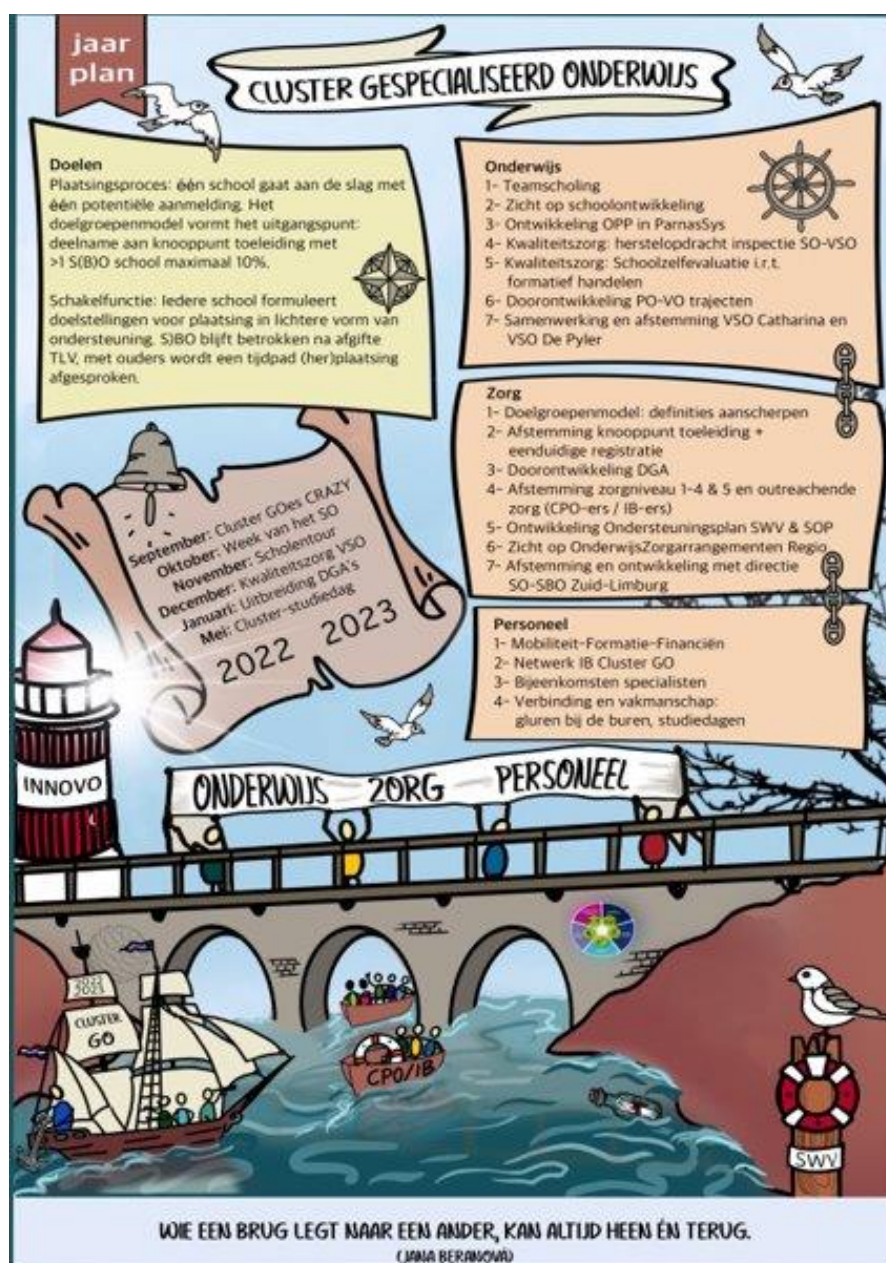
We implementeren de kwaliteitskaart die in schooljaar 2022-2023 is opgesteld door de PLG SEO. Middels collegiale consultatie zal dit gemonitord worden.

3.4 Pijler 4 Cluster gespecialiseerd onderwijs

*“Bij elkaar komen is een begin,
bij elkaar blijven is vooruitgang,
met elkaar samenwerken is een succes”*

Binnen INNOVO werken we intensief samen met SBO De Griffel, SO De Pyler en SO Catharinaschool. In deze samenwerking hebben we collectieve doelen. Deze zijn in de bijgaande visualisatie weergegeven.

Naast ontmoeting en netwerken zijn wij continu actief met de kwaliteitszorg op onze scholen. Daarbij kijken we verder dan de eigen school om uiteindelijk ons onderwijs- en ondersteuningsaanbod zo passend mogelijk te maken.

Onze evaluatie:

Een van onze doelen was om het plaatsingsproces effectiever te laten verlopen. Op alle scholen waren de medewerkers overbelast met dossieronderzoek, observaties en knooppunten. Bij analyse bleek dat de verhouding van het aantal geplaatste kinderen vs het aantal ingediende dossiers enorm verschild. Dit moest effectiever kunnen, te beginnen met de dossiers waarbij meer dan 1 S(B)O school werd gevraagd mee te kijken.

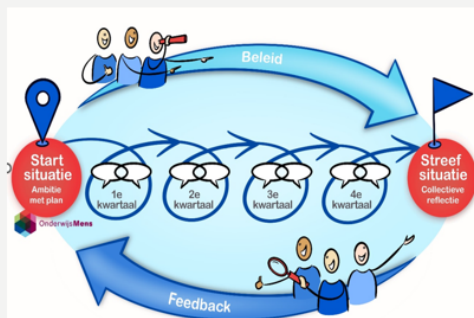
Het doel werd niet behaald. Bij de voortgang wordt gedacht aan 1 loket. De SBO-scholen doen niet mee aan het vervolg. De belasting is op de SO-scholen hoger en zijn gaan dit onderzoeken met nabijgelegen SO-scholen.

Een ander doel was om het aantal terugplaatsingen te verhogen en daarbij beleid te ontwikkelen. Dit heeft geleid tot goede dialogen waarbij we hebben gemerkt dat er nog veel te winnen is, maar ook dat wij als scholen meer ruimte vragen. De besturen, de samenwerkingsverbanden, ieder doet mee als het gaat om terugplaatsingen te realiseren. Het vraagt namelijk om inclusief onderwijs. Om goed inclusief onderwijs te verzorgen is het noodzakelijk dat aan allerlei voorwaarden wordt voldaan, maar vooral dat er met een open mindset naar ondersteuning gekeken kan worden.

Hoewel we nog niet zijn, waar we willen uitkomen, zijn er wel al stappen gezet. Zo heeft SBO Bernardus 4 terugplaatsingen lopende/gerealiseerd. We hebben gemerkt dat het een groot voordeel is om onze samenwerking met De Triangel hierin een plek te geven. Bij drie terugplaatsingen heeft dit soepel en op het kind afgestemd kunnen gebeuren. We zien dat er meer nodig is wanneer het om een terugplaatsing naar een andere basisschool gaat. Toch zien we positieve veranderingen, vooral als wordt ervaren dat een terugplaatsing begeleid verloopt en dat we de basisschool tijd en ruimte geven om het kind echt te leren kennen. Dit gaan wij zeker voortzetten!

EVALUATIE '22-'23

	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023 (lopend)
SBO Bernardus	0	0	0	4
SBO de Griffel	1	2	3	3
SO Catharina	1	1	5	4
SO de Pyler	1	1	3	0

Schakelfunctie: Iedere school formuleert doelstellingen voor plaatsing in lichtere vorm van ondersteuning. S)BO blijft betrokken na afgifte TLV, met ouders wordt een tijdpad (her)plaatsing afgesproken.

TIJDPAAD SCHOOLJAAR 22-23

Startsituatie:

Ambitie beschreven in jaarplan

1e kwartaal:

Verkenning m.b.t. doel schakelfunctie directie o.l.v. Wilma Willems

2e kwartaal:

Verdieping met directie én ib o.l.v. Wilma Willems

3e kwartaal:

Verbreding cluster GO en College van Bestuur INNOVO.

4e kwartaal:

Visie op inclusief onderwijs

Streefsituatie:

Concretisering doelen in jaarplan

De weg van *passend onderwijs* naar *inclusief onderwijs* vraagt nog om drempels te verlagen. Dit gaat verder dan de reikwijdte van de individuele S(B)O-scholen. We hebben gemeentes (denk bijv. aan het leerlingenvervoer), besturen (ten slotte sturen zij de samenwerkingsverbanden aan) en de SWV's nodig om een flexibilisering te realiseren. We openen de dialogen en hopen stap voor stap tot inclusief onderwijs te komen.

Hoofdstuk 4 Waar betalen we het van?

Kolom	Begroting 2023/2024		Raming 2024/2025		Raming 2025/2026	
Periode van	2023-8		2024-8		2025-8	
Periode t/m	2024-7		2025-7		2026-7	
3 - Baten	€	2.201.183	€	2.119.215	€	2.163.359
4 - Lasten	€	2.221.070	€	2.204.873	€	2.162.573
5 - Financiële lasten en baten	€	-	€	-	€	-
Resultaat	€	-19.887	€	-85.658	€	786

Het tekort wordt vanuit de reserve in '23/'24 aangevuld.

Hoofdstuk 5 Nationaal Programma Onderwijs: steunprogramma voor herstel van perspectief

Wat was het ook alweer?

Vanwege de leerachterstanden/leervertragingen door corona werd van scholen verwacht dat ze op basis van de geformuleerde doelstellingen, passende interventies kozen om die – met de NPO gelden – uit te voeren binnen het schoolprogramma van schooljaar 2021-2022 (en verder).

Onze stichting heeft ervoor gekozen om voorbij de tijdelijkheid van deze financiële injectie te kijken, maar vooral naar effecten op korte, maar ook (middel)lange termijn te kijken. Duurzaam investeren in kwaliteit voor het beste onderwijs voor de kinderen.

Wij hebben op SBO Bernardus gekozen om vooral in de eerste twee jaren een stevige injectie te doen, omdat de leerlingen bij ons met een toelaatbaarheidsverklaring zitten. Het komende jaar is het derde jaar. Hoewel we dan minder te besteden hebben, kunnen wij nog goed aan de zorgvragen tegemoet komen.

Schooljaar 2023-2024:

Wij continueren de Rots & Water-lessen voor alle groepen. Wij hebben besloten om te blijven inzetten op kleinere groepen, waardoor we ook komend schooljaar 11 stamgroepen zullen hebben t.o.v. 10 groepen die we normaal bekostigd zouden kunnen krijgen met dit leerlingenaantal.

De besteding van de NPO-gelden in 2023-2024 vindt als volgt plaats:

Uitgaven	66.614,00
Loonkosten OP NPO	55.658,00
Loonkosten OOP NPO	10.956,00

SBO Bernardus
Willem Vliegenstraat 5
6271 DA Gulpen